

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

26-01-2024

Preses apskatā:

LNB atzīmē Grāmatu draugu ķēdes desmitgadi; spēļu vakars LNB sadarbībā ar "Brain Games"; Staiceles bibliotēkai - 100; Sēlijas bibliotēkās veidos pilsoniskās līdzdalības atbalsta punktus; 3td e-grāmatu bibliotēkai piecu gadu jubileja; saruna ar kultūras ministri Agnesi Loginu, kā arī citi jaunumi un notikumi nozarē.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem. Ietverta informācija par publikācijām žurnālos.

Autortiesību dēļ preses apskatā nav iekļauti žurnālu raksti. Žurnāli pieejami LNB Periodisko izdevumu lasītavā.

Grāmatas Tautas grāmatu plauktam

INESE ELSIŅA

18. janvārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, svinot Grāmatu draugu ķēdes desmitgadi, norisināsies simboliska akcija.

Tās gaitā bibliotēkas apmeklētāji tiks aicināti improvizētā grāmatu ķēdē pāri ātriņam no rokas rokā nodot un svinīgi ievie-

tot grāmatu dāvinājumus Tautas grāmatu plauktā, kas atrodas ēkas ceturtajā stāvā. Bibliotēkas pārstāvji aicina ikvienu dāvināt savu grāmatu ipašajam Tautas grāmatu plauktam. Šobrīd Tautas grāmatu plauktā glabājas vairāk nekā 7500 vienību 48 valodās, kas dāvinātas desmit gadu laikā, tai skaitā Latvijas prezidentu un

ārvalstu augstāko amatpersonu dāvinājumi. Mājaslapā <https://tautasgramatuplaukts.lv/> iespējams aplūkot ne tikai informāciju par dāvinātajiem izdevumiem un to ierakstus, bet arī bagātīgu fotogrāfiju galeriju.

Savukārt pirms desmit gadiem, 2014. gada 18. janvārī, Rīgā norisinājās akcija "Gaismas ceļš –

grāmatu draugu ķēde". Akcijas laikā divu kilometru garā cilvēku ķēdē no rokas rokā pārvietoja vairāk nekā 2000 grāmatas no bibliotēkas toreizējās ēkas Krišjāņa Barona ielā 14 uz jauno ēku Mūkusalas ielā 3. Dalībai Grāmatu draugu ķēdē pieteicās vairāk nekā 15 000 dalībnieku no Latvijas un ārvalstīm.

Avots: Stars

Datums: 16-01-2024

**Bērnu
izklaide**
SPĒĻU
PĒCĻUSDIENA

**31. janvārī no plkst. 16
līdz 19 Latvijas Nacio-
nālās bibliotēkas telpā
15+ (M stāvā) sadarbībā
ar "Brain Games" notiks
spēļu vakars. Būs iespēja
izspēlēt "Brain Games"
galda spēles. Dalība bez
maksas.**

Foto: Andris Tilja

Avots: Mājas Viesis

Datums: 25-01-2024

«Взаимное доверие и чувство принадлежности»

Агнесе Логина (1990) — самая молодая руководитель Минкультуры нашей республики. Профессиональный киновед, образование получила в колледже Амстердамского университета (бакалавр) и Латвийской академии культуры (магистр).

→ Ник КАБАНОВ

Разговор с министром культуры Латвии

Министр культуры на церемонии «Большого музыкального приза».

Бюджет и ответственность

— Госпожа министр, вы представляете конкретную политическую партию. В связи с этим хотелось бы знать, чем подход к культуре «Прогрессивных» отличается от ранее практиковавшегося?

— Еще до вступления в должность министра культуры я указывала, что мои приоритеты — выслушать отрасль, услышать текущие проблемы и предлагаемые решения от различных групп самой отрасли. Я хочу сохранить то, что было сделано в этой области, в то же время привнося и современность.

С того момента, как я заняла пост министра культуры, мы выдвинули четкие цели, которых предстоит достичь в течение ближайших лет, которые также отражены в плане действий правительства. Например, мы будем добиваться постепенного повышения заработной платы работников сферы культуры до средней зарплаты в органах государственного управления. Укрепим культурное пространство Латвии, расширив доступность разнообразных и современных культурных услуг по всей Латвии, в том числе в регионах. В то же время мы будем оказывать постоянную поддержку развитию целенаправленного, сплоченного и граждански активного общества. Мы также будем укреплять латвийскую медиасреду и информационное пространство. Все эти и многие другие дела, которые предстоит выполнить в ближайшие годы, можно найти в плане действий, утвержденном правительством.

— В культуре разные суммы денег получают руководители театров или провинциальные библиотекари. Как вы собираетесь добиться роста заработной платы в отрасли до достойного уровня?

— В этом году 16 января Кабинет министров утвердил план действий правительства Эвики Силини, в котором Министерство культуры поставило на первое место в своей работе обеспечение конкурентоспособной оплаты труда и доходов работающих в сфере культуры. В рамках программы планируется поэтапно увеличивать вознаграждение занятых в государственных учреждениях культуры по меньшей мере до средней зарплаты в органах государственного управления.

Для этого в бюджете 2024 года уже предусмотрено 5,9 миллиона евро, и Министерство культуры планирует внести предложения по повышению зарплат в отрасли также при подготовке бюджета на 2025 год, чтобы постепенно достичь конкурентоспособной заработной платы в отрасли.

Планируется поэтапно увеличивать вознаграждение занятых в государственных учреждениях культуры по меньшей мере до средней зарплаты в органах государственного управления.

Средства государственного бюджета, запрошенные Министерством культуры, выделяются из государственного бюджета учреждениям культуры и предприятиям государственного капитала (в их числе театры). Оплата труда работников учреждений культуры самоуправлений (в том числе библиотек) и предприятий капитала определяется бюджетными возможностями конкретного муниципалитета. Консультативный совет Министерства культуры — Латвийский библиотечный совет — регулярно актуализирует информацию о проблеме низкой зарплаты библиотекарей самоуправлений, обращаясь к Латвийскому союзу самоуправлений и всем муниципалитетам Латвии, призывая найти возможность повысить зарплату.

— Раньше вы были депутатом Рижской думы. По вашему опыту можно считать, что культура в Латвии моноцентрична — или есть ряд других точек роста? Как министерство работает с муниципалитетами?

— Что касается моноцентричности — совершенно определено нет. Хотя число жителей и определяет то, что в Риге есть наиболее широкое культурное предложение и знаковые институты, многие области культуры даже сильнее вне столицы. Наследие как материальной, так и нематериальной культуры есть по всей Латвии. Процесс Праздника песни и тан-

ца иначе не был бы возможен. Также у нас есть широкая сеть региональных библиотек, музеев и центров культуры.

Укрепление и расширение этого предложения — один из моих приоритетов на этот год. В конце концов Лиепая уже через три года будет Европейской столицей культуры! Очень позитивная тенденция, обозначившаяся только в последние годы, состоит также в создании различных творческих кварталов и неформальных, основанных на общинах культурных пространств вне Риги. Здесь, конечно, яркие примеры есть в Цесисе и Айзпурте.

Говоря о работе с самоуправлениями, следует указать, что 5-й пункт 4-й статьи Закона о самоуправлениях указывает, что в автономную функцию каждого муниципалитета входит предоставление многообразного культурного предложения и возможности участвовать в обеспечении культурной жизни, сохранение имеющегося на муниципальной территории культурного наследия и оказание поддержки культурным мероприятиям.

Министерство культуры как ведущее государственное административное учреждение в сфере культуры разрабатывает государственную культурную политику, включающую авторское право, защиту памятников культуры, архивы, архитектуру, дизайн, народное искусство, театр, музыку, музеи, библиотеки, изобразительное искусство, книгоиздание,

литературу, кинематографию и образование культуры и творческой индустрии, а также подотрасли цирка и танца. Министерство культуры и его подчиненные учреждения консультируют самоуправления по реализации культурной политики.

В качестве примера можно упомянуть Закон о культурных центрах, который был разработан в тесном сотрудничестве с самоуправлениями как исполнителями закона. Министерство культуры регулярно встречается с Латвийским союзом самоуправлений, обсуждая наиболее важные вопросы сотрудничества. ЛСС и представители и муниципальных учреждений культуры сотрудничают в ряде консультативных советов Министерства культуры. Сотрудничество государства и самоуправлений в области культуры обеспечивается в разных областях культуры, например, обеспечивая сеть культурного образования в стране, поддержание традиции Праздника песни и танца, осуществление инициативы «Латвийской школьной сумки» и т. д.

Год, богатый событиями

— Какие открытия ждут латвийскую культуру в 2024 году? Я имею в виду большие мероприятия или создание новых культурных центров.

— Открытие обновленного Нового Рижского Дома театра и возвращение театра в историческое здание на улице Лацплеша в Риге ожидается в феврале.

2 февраля отмечается 100-летие деятельности Латвийского этнографического музея под открытым небом, а затем — Хранилища латышского фольклора.

В конце марта планируется открытие обновленной и оборудованной арены Рижского цирка с новыми представлениями.

30 апреля хоровая школа Рижского Домского собора отметит свое 30-летие, а в конце мая концертный зал «Цесис» — свою 10-ю годовщину. В свою очередь, 29–30 июня пройдет Фестиваль нацменьшинств. 20 августа Латвийский Академии художеств исполнится 105 лет.

30 августа Латвийский Национальный архив отметит свое 105-летие, а 31 августа — Латвийская национальная библиотека. В начале октября вернется в свои основные выставочные помещения в Рижском замке Латвийский национальный исторический музей и возобновит прием посетителей. В ноябре свое столетие отметит Лиепайский музей.

Также ожидается завершение работ по реконструкции здания сценических мастерских Латвийской национальной оперы и балета в Шкиротаве, макетирование мастерской Riga Makerspace и части центра культурно-творческой индустрии квартала TabFab.

«Чтобы люди получали достоверную информацию на родном языке»

— Ваше министерство ответственно также за сферу общественной интеграции. На ваш взгляд, это не «невозможная миссия»?

— Это непрерывная миссия. Над сплочением общества нужно работать всегда, определяя ясные цели. Уже сейчас они определены в Основных направлениях развития сплоченного и гражданского активного общества. Одновременно при определении целей мы реагируем также на перемены в мире. Например, российская война в Украине заставила больше внимания уделить устойчивости

Новый Рижский театр на улице Лачплеша.

общества и способности реагировать на кризисы.

Важным аспектом также является сплоченность общества, что требует все новых методов для достижения различных групп населения. В Министерстве культуры мы работаем над тем, чтобы институты памяти и культуры играли более значимую роль во включающей активности.

К тому же, как отразилось на опубликованном Фондом общественной интеграции «Радаре сплочения общества», одновременно важны также взаимное доверие, чувство принадлежности и социально-экономическое положение как способствующие сплоченности фак-

торы. Происходит также работа, чтобы в активности и их формировании были вовлечены целевые группы, например, подверженные дискриминации группы, НГО и т. д.

— Каковы актуальнейшие вопросы для латвийских медиа в 2024 году?

— Есть ряд существенных вопросов, которые нужно решить в этой сфере. Активно взялись за улучшение безопасности журналистов, совершенствуем планы действий медиа по их работе в чрезвычайных ситуациях, укрепляем редакции, сообщающие о событиях в регионах.

Хочу особо подчеркнуть, что я удовлетворена, что после почти 15 лет топтания на месте нам удалось наконец пойти вперед в создании единого, сильного общественного медиа, чтобы эффективно и с многообразным содержанием обратиться к широким и разнообразным группам общества, бороться с дезинформацией и конкурировать с глобальными гигантами цифрового контента.

Правда, голосование Сейма по объединению общественного медиа

есть самая легкая часть истории. Совету по общественным электронным СМИ предоставлена большая ответственность, чтобы процесс объединения произошел успешно, и мы будем стремиться к тому, чтобы в результате объединения больше всего выиграло бы общество.

— Каким вы видите будущее общественных медиа на русском языке в нашем государстве?

— Русский язык — один из языков, которые повседневно использует сравнительно большая часть общества. В последние годы быстро укрепляем значение государственного языка на разных уровнях, но было бы необдуманно полагать, что фундаментальные повседневные привычки людей изменятся столь же быстро. Как эксперты, так и исследователи отмечают, что это относится также к использованию медиа.

В последние годы мы много сделали, чтобы в Латвии не была доступна ложь, которую про вторжение России в Украину распространяют контролируемые Кремлем медиа, мы осознаем, что дезинформация на русском языке по-прежнему широко распространена. Очень важно, чтобы люди получали подлинную информацию на своем родном языке. В этом смысле общественные медиа занимают особую важную роль, поэтому к этому вопросу нужно относиться особо ответственно. Надежная, достоверная и редакционно независимая информация — чрезвычайно важный элемент нашей безопасности.

Конечно, мы хотим создать более латышское и единое информационное пространство, однако это долгосрочная цель, к чему нужно двигаться последовательно и рационально. То, чего мы желаем достичь в ближайшем будущем, — это большее вовлечение общества в значимые дискуссии на латышском языке. Это уже начали решать в рамках Фонда поддержки медиа, и мы видим, что в заказе общества для общественных медиа акцентируется интеграция национальных меньшинств в среду латышского языка и латышской культуры. ■

99 Русский язык — один из языков, которые повседневно использует сравнительно большая часть общества. В последние годы мы быстро укрепляем значение государственного языка на различных уровнях, но было бы необдуманно полагать, что фундаментальные повседневные привычки людей изменятся столь же быстро.

В этом году продолжится финансирование культуры нацменьшинств. На фото — фольклорный концерт в Рижском русском театре имени Михаила Чехова.

Sācies Staiceles bibliotēkas simtgades gads

Ar vairākiem pasākumiem aizsācies Staiceles bibliotēkas 100. jubilejas gads. Tajā galvenā uzmanība tiks veltīta grāmatai un to lasītājiem. Visā gada garumā iepazīstināsim ar mūsu novadnieku grāmatām, organizēsim tikšanos ar viņiem. Dienas gaismā celsim tos, kuriem ir tuva ne tikai grāmata, bet arī kāds aizraujošs hobijs, tāpēc visa gada vadmotīvs būs *Staiceļieši rada un rāda*.

Janvārī un februārī bibliotēkā skatāma mūsu lasītājas Valentīnas Andrejevas izstāde *Vaļas prieks*, kurā parādīti viņas tamborējumi un adījumi. Valentīna ir skolotāja, kura ne tikai dzīvo līdzī dēļa Ruslana gaitām Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, bet atrod laiku arī rokdarbiem un lasīšanai. Pati teic, ka mīlestība uz rokdarbiem viņai ielikta jau šūpulī, bet noslīpēt prasmes mācījusi skolotāja Mihailova. Idejas viņa atrod žurnālos un internetā, vienmēr vēloties izmēģināt kaut ko jaunu. Un tas viņai izdodas, jo Valentīnas darbi pārsteidz ne vienu vien bibliotēkas apmeklētāju. Kā lasītāja viņa iesaka nekad neaizmirst klasiku darbus.

Dinu Zoldneri par staiceļietu saucām vairākus gadus. Viņu atceramies kā māksliniecī, kura palīdzēja vietējai skolai veidot skatuves noformējumus teātra izrādēm, bija vizuālo ideju ģenerators Jaungada ballēm. Tagad viņa ir Rīgā, bet ar siltumu sirdī atceras staiceļiešus, ar kuriem kopā strādāts, sirsniņus vārdus viņa veltīja bijušajam Staiceles kultūras nama

Staiceles bibliotēkas simtgades pasākumu cikla *Staiceļieši rada un rāda* pirmās aktivitātes – rokdarbu izstādes *Vaļas prieks* – autore Valentīna Andrejeva (no kreisās) un bibliotēkas vadītāja Anita Strokša

vadītājam Elmāram Kiviraijūjam: – *Tas bija cilvēks, kurš citu ideju vārdā darīja visu. Mākslinieces iekšējo sajūtu darbus līdz martam varēs aplūkot mūsu bibliotēkas izstādē *Iedvesmas mirklis*. Tāpat Dina ir arī vairāku grāmatu autore. Pati saka: – *Rakstu, lai atbildētu uz sev izvirzītiem jautājumiem, kuriem atbildes nekur nevaru atrast. Savos darbos dodu savas atbildes. Par to pārliecinājamies tikšanās reizē, kad pārrunājam jaunās, vēl izdevniecībā**

esošās triloģijas *Laika čūska pavēlniece* galvenās sižeta līnijas. Šajās grāmatās autore meklē atbildes uz jautājumiem, uz kuriem vēsture neatbild. Viņai pašai tuvas Frānsisa Hārdinga grāmata *Melu koks* un Kadzuo Išiguro *Klāra un saule*, ko iesaka izlasīt arī citiem.

Anita STROKŠA,
Staiceles pilsētas bibliotēkas vadītāja
Intas MEISTERES foto

Avots: Auseklis

Datums: 23-01-2024

Tikšanās ar grāmatas “Nazis, Zirgs un Brīvība jeb Buena Onda!” autoru Gundaru Bojāru Ādažu bibliotēkā

Pirmssvētku noskaņās, 19.decembrī, Ādažu bibliotēkā viesojās apgāda “Jumava” vadītājs Juris Visockis. Pasākumā prezentēja ceļojumu un piedzīvojumu grāmatu “Nazis, Zirgs un Brīvība jeb Buena Onda!”, kā arī bija iespēja tikties ar tās autoru Gundaru Bojāru. Klausoties interesanto un aizraujošo stāstījumu par pasaules neapgūtajiem ceļiem Latīņamerikā, guvām ieskatu par pasaules daudzveidību un plašumu. Tikšanās laikā raisījās kopīgas diskusijas un bija iespējams saņemt balvā grāmatu, uzdodot autoram interesantāko jautājumu par ceļojumiem.

Lai uzzinātu atbildi uz jautājumu, kā radies grāmatas nosaukums, aicinām to izlasīt!

Ādažu bibliotēka

SEKO MUMS: facebook.com/adazilv

 @Adazu_novads

 instagram.com/adazilv/

www.adazunovads.lv

Foto – Ādažu bibliotēkas arhivs

Avots: Ādažu Vēstis

Datums: Janvāris, 2024

E-GRĀMATAS JUBILEJĀ mājinieki un viesi. No kreisās: moderators Gustavs Māziņš, Kultūras informācijas sistēmu centra projektu vadītājs Aldis Liepa, Eiropas Parlamenta deputāte Dace Melbārde, rakstniece Zane Nuts, «Zvaigzne ABC» valdes priekšsēdētāja Vija Kilbloka un Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne. Montas Badūnes foto

Ar 500 grāmatām kabatā jeb e-grāmatas piecu gadu jubileja

Ilona Fērmane

Piektiena. Aiz Valmieras bibliotēkas stiklotajām sienām putināja. Cauri sniegpārslu sašvīkšotajam haosam pāri Gaujas tiltam abos virzienos tūlīgi virzījās auto lukturu košā straume, logu tīrītājiem kā skropstām nemitīgi mirkšķinot, lai saskatītu ceļu. Retie kājāmgājēji arī lauzās putenim cauri. Vērotājam ļoti apcerīgs skats, bet neviens gan no laba prāta neizvēlētos doties putenī. Kā teica Valmieras Integrētās bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne, pateicoties šādiem laikapstākļiem, ir labāk izprotamas interneta sniegtās priekšrocības katram, neizejot no mājām, nēsāt savā kabatā vismaz 500 grāmatas. Tikai pāris klikšķi viedtālrunī, planšetē vai datorā, un tu jau esi virtuālajā bibliotēkā un par brīvu vari lasīt kādu no 585 elektroniskajām grāmatām latviešu valodā, lai kur tu būtu – Trikatā, Rīgā, Ņujorkā, Sidnejā vai jebkur citur pasaulē, kur ir pieejams internets, un neba nu putenis ir vienīgais šķērslis nokļūšanai bibliotēkā vai grāmatnīcā. Ir milzum daudz citu iemeslu un apstākļu, kad e-bibliotēka var būt labākā alternatīva.

Kaut arī priekšvēsture ir senāka, 7. janvārī apritēja pieci gadi kopš e-grāmatu bibliotēkas vietnē www.3td.lv (no projekta nosaukuma «Trešais tēva dēls») ar Kultūras ministrijas starpniecību un Latvijas valsts atbalstu ikvienam ir legāla iespēja lasīt dažādu žanru un tematikas literatūru latviešu valodā. Piektdien, 12. janvārī, Valmierā notika šīs jubilejas pirmais reģionālais pasākums, jo Valmieras bibliotēka bija viena no pirmajām, kura iesaistījās šajā projektā.

Pasākumu ieskandināja izcilais akordeonists Māris Rozenfelds, un augsta profesionālisma standarti saglabājās visu sarīkojuma laiku, sākot no Gustava Māziņa nevainojami pildītajiem moderatora pienākumiem, līdz daudzpusīgajam ieskatam e-grāmatas platformas tapšanā, ieskicējot šodienas aktualitātes lasīšanas veicināšanā un uzdevumus nākotnei, kā arī iekļaujot sarunā šīs jomas sadarbības partnerus un izvēršot ļoti saturīgu un interesantu diskusiju ar uzziņinātajiem viesiem.

Atklājot svētku pasākumu, Valmieras novada pašvaldības pārstāvis, Valmieras novada Kultūras pārvaldes vadītājs Toms Upners atzina, ka pandēmija paātrināja

kultūras digitalizāciju, un tieši bibliotēkas bija šī procesa celmlauži. «Valmieras novads lepojas ar to, ka bija šajā procesā klātesošs, jo mūsu bibliotēka ir viena no labākajām, tā strādā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī,» Valmieras bibliotēkas darbu uzteica T. Upners.

Viesis no Rīgas – Kultūras informācijas sistēmu centra projektu vadītājs Aldis Liepa – informēja, ka piecu gadu laikā e-grāmatu pakalpojumu izmantojuši jau gandrīz 20000 lietotāju un kopā e-grāmatas lasīšanai ņēmuši 155690 reizes. E-grāmatu bibliotēka pielīdzināma lielākajām publiskajām bibliotēkām valstī. Tās saturu piedāvā izdevniecības: «Apgāds Zvaigzne ABC», «Apgāds Mansards», «Prometejs», «Latvijas Mediji» un «Jumava», kā arī Latvijas Banka un autore Zane Nuts.

«Nekad neņem par knapu savu spēju ietekmēt,» R. Ķīli citēja Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne, atceroties, kā e-grāmatas idejas aizsākumi pirms 10 gadiem tapa kopā ar jauniešiem. Kā agrāk, tā arī tagad liela uzmanība lasītprieka veicināšanā veltīta tieši jaunajām paaudzēm, sākot jau no bērnudārza vecuma.

Te e-grāmatas pakalpojums lieti noder lasīšanas veicināšanai, digitalās iespējas bērniem un jauniešiem saistošā veidā mikšējot ar drukāto grāmatu lasīšanu. Par pieredzi lasīšanas veicināšanā stāstīja Līga Bujāne, kura nodarbojas ar pašiem mazākajiem lasītājiem, un viņas palīgam sunim Cunamī tajā visā ir svarīga loma, tāpēc arī viņš bija svētku dalībnieks. Savukārt Lolita Dreimane pastāstīja par skaļo lasīšanu, kas arī ir viena no veicināšanas programmām, aizsākta 2018. gadā. Skaļās lasīšanas čempions Oskars Einbergs, kurš nu jau ir Viestura vidusskolas audzēknis, bez mikrofona nodemonstrēja lielisku dikciju un izteiksmi, lasīdams fragmentu no poēmas «Pērs Gints».

Sekoja diskusija, kuras dalībnieki bija Eiropas Parlamenta deputāte Dace Melbārde, «Zvaigzne ABC» valdes priekšsēdētāja Vija Kilbloka, rakstniece Zane Nuts u.c.

Visi runātāji, uzskaitot e-grāmatas pakalpojuma priekšrocības, gan vienmēr piebilda, ka e-grāmata ir tikai papildu iespēja, ko var un vajag izmantot, tomēr nav mērķa ar tām aizstāt drukātās grāmatas.

Avots: Liesma

Datums: 16-01-2024

Par Dacei Melbārdei sagādāto pārsteigumu priecājas arī Vija Kilbloka.

Ar 500 grāmatām kabatā jeb e-grāmatas piecu gadu jubileja

Ilona Fērmane

Turpinājums
no «Liesmas»
16. janvāra numura.

E-grāmatas jubilejas sarīkojumā, saprotams, bija sapulcējušies tie, kuriem grāmata un lasīšana ir neatņemama dzīves sastāvdaļa. Viena no viesiem bija Dace Melbārde, kura pirms ieviešanas Eiroparlamentā šos gadus pildīja Latvijas kultūras ministres pienākumus un šo amatu ieņēma arī tad, kad sabiedrībai tika piedāvāta 3td e-grāmatu bibliotēka. Tālab likumsakarīgi, ka viņa bija aicināta uz jubileju un pārrunāt ar lasīšanas veicināšanu un e-grāmatām saistītus jautājumus.

Uz jautājumu, kāda loma viņas dzīvē bijusi grāmatām, atbilde nezinātājus pārsteigs. D. Melbārdes pirmā bibliotēka bijusi Valmierā, kādreiz sauktajā Varoniskajā. «Agrāk, padomju laikā, grāmata bija ekskluzīva prece,» atceras D. Melbārde, «un tas droši vien ietekmēja attieksmi pret grāmatām. Skola mudināja lasīt, un izlasītās grāmatas bija pat jāpieregistrē kladītē.»

D. Melbārde joprojām ir liela grāmatu lasītāja un šobrīd, pildot amata pienākumus, arī liela ceļotāja un daudz laika pavada ārpus mājām. Tas nozīmē, ka nav iespēju paņemt līdzi daudz grāmatu papīra formātā. Izrādījās, ka D. Melbārde ir aktīva e-grāmatu lasītāja,

Valmieras bibliotēkas e-grāmatas vēstnese Olga Kronberga.

un viņa dalījās pieredzē, kā šo iespēju izmanto garajos pārlidojumos un citos brīvos brīžos.

Tāpat arī, pildot daudzveidīgos Eiroparlamenta deputātes pienākumus, D. Melbārde uztur ciešu saikni ar tautiešiem ārzemēs un atzīst, ka 3td bibliotēkai ir liela nozīme diasporas latviešu un ilgstoši strādājošo un ārpus Latvijas dzīvojošo tautiešu saiknes uzturēšanai ar dzimto valodu un kultūru.

Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelve bija sarūpējusi Dacei Melbārdei skaistu pārsteigumu – viešņa saņēma vēsturisku apliecinājumu par piederību savai Valmieras skolai un tās bibliotēkai. Prieks un aizkustinājums bija neviltošs.

Nozīmīgu platformas 3td satura daļu veido e-bibliotēkas partnera – apgāda «Zvaigzne ABC» – izdotās e-grāmatas. Apgāds jau 13 gadus mērķtiecīgi strādā pie daudzveidīga e-grāmatu klāsta, izglīto lasītājus, veic skaidrojošo darbu ar autoriem. Kopīgajās sarunās par bibliotēku e-grāmatu izveidi apgāds piedalījās jau kopš 2015. gada. Vietnes 3td pirmajā darbības dienā lasītājam bija pieejamas jau 114 «Zvaigzne ABC» sagatavotās latviešu autoru e-grāmatas.

«Vairāk nekā desmit gadus esam gājuši caur uguni un ūdeni,» teica «Zvaigzne ABC» valdes priekšsēdētāja Vija Kilbloka un atzina, ka darbs nav bijis veltīgs. «Ir

jūtams, ka cilvēkiem tas ir vajadzīgs. Bija svarīgi padarīt legālu e-grāmatu lasīšanas iespēju, lai gan joprojām diemžēl eksistē arī nelegālas vietnes, kas grauj šīs jomas pamatus,» ar rūgtumu teica V. Kilbloka. «Tā nav, ka elektroniskā grāmata neko nemaksā,» viņa skaidroja: «patiesībā visas elektroniskās grāmatas ir tapušas uz drukāto grāmatu rēķina. Viena drukātā grāmata ir 15 elektroniskās, un katru nopirktā grāmata ir jaunas grāmatas iespēja.»

V. Kilbloka līdzīgi citiem sarīkojuma viesiem uzsvēra, ka kovids ir veicinājis elektronisko grāmatu attīstību, tomēr tā ir tikai alternatīva un drukātās grāmatas neaizstās. Svarīgi ir ņemt vērā cilvēku dažādos paradumus – vienam vajag turēt grāmatu rokās, citam ērtāk ir elektroniski. Vēl cits labprāt gribētu pats nelasīt, bet klausīties grāmatu audio ierakstā. Tā ir vēl attīstāma nākamā papildu alternatīva.

Tam piekrita arī D. Rokpelve un piebilda, ka, viņasprāt, ir pārvarēts pirmais mulsums un bažas, ka e-grāmata izkonkurēs drukātās. «Kovids parādīja, ka sabiedriskā dzīve var fiziski apstāties, bet izdzīvoja digitālā vide. Mēs saprotam – tie, kuri nāk uz bibliotēku, tiem ir arī šis papildu resurss, un tas ir jāpopularizē, jo ir cilvēki, kuri lasa, bet neapmeklē bibliotēku, tāpēc par šādu e-grāmatu iespēju ir jāstāsta. Valmieras bib-

E-grāmatas jubilejas dalībnieki.

Klātesošos uzrunā Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelve. Montas Badūnes foto

liotēka 3td e-grāmatu bibliotēkas projektā izvirzīja savu pārstāvi Olgu Kronbergu, kura kļuva par e-grāmatu vēstnesi un popularizē šo iespēju, kur un kad vien iespējams.»

Olga Kronberga uzsvēra, ka e-grāmata ir viens no veidiem, kā rosināt lasīt, un dalījās pārdomās par to, ka šis projekts tapa kā misija. Tā sagatavošanā nebija milzīgu resursu, nebija pieredzes, bet bija vēlme radīt lasītājiem papildu iespēju saglabāt lasītprasmi un ārzemēs dzīvojošajiem – latviešiem.

Diskusijā iesaistījās arī jaunā rakstniece Zane Nuts, kura e-grāmatu bibliotēkas izdevēju pulkam pievienojusies 2022. gadā. Zanei izdota septiņas grāmatas un

četras no tām ir e-grāmatu bibliotēkas plauktā. Viņu meklēt e-grāmatu pamudinājis gadījums, kad nav varējusi vairs nekur iegādāties populāru romānu, kas ātri pazudis no veikalu plauktiem, un tad viņa atklājusi šīs alternatīvas priekšrocības.

E-grāmatas jubilejas sarīkojumā lasīšanas paradumi, lasītprasme un lasīšanas veicināšana bērnu un jauniešu vidū tika aplūkoti no visdažādākajiem rakursiem – gan no bibliotēku un izdevēju, gan dažādu lasītāju paaudžu viedokļa.

Secinājums ir viens – tu, lasītāj, vari iet uz bibliotēku, un, ja vēlies, bibliotēka ies pie tevis. Galvenais – lasi! Par pārējo parūpēsies profesionāļi.

Avots: Liesma

Datums: 19-01-2024

Ziemeļvalstu literatūras nedēļa Ādažu bibliotēkā

Foto - Ādažu bibliotēkas arhīvs

Katru gadu novembrī, gada vistumšākajā laikā, daudzās bibliotēkās Ziemeļvalstīs, kā arī Baltijas valstīs vienlaicīgi tiek iedegtas sveces un lasīts fragments no kopīgi izvēlētās grāmatas. Ziemeļvalstu Literatūras nedēļa Latvijā šogad noritēja jau 25. reizi. Šajā nedēļā jaunā-

kajiem bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja vairāk iepazīt Ziemeļvalstu literatūru un kultūru. Tēma šogad - "Ziemassvētki Ziemeļvalstīs". Šogad aprit 60 gadi kopš izdota pirmā zviedru bērnu grāmatu autore Astridas Lindgrēnes grāmata par Lennenbergas Emilu. Bibliotēkā tika izveidota plaša mums visiem pazīstamās autore grāmatu izstāde par Lennenbergas Emilu, Brāliti un Karlsonu, Ronju, Pepiju Garzeķi un citiem grāmatu tēliem. Suminot Emilu īpaši 60 gadu jubilejā, bibliotēkas Bērnu nodaļa tika izrotāta dzimšanas dienas svinībām. Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas ietvaros Ādažu bibliotēkā

notika rīta lasījumi - pulcējās Ādažu sākumskolas 2.k, 2.i, 2.g un 3.b klašu skolēni. Tika iedegtas sveces, lai rīta stundās kopīgi palasītu fragmentu no nesen izdotās A. Lindgrēnes grāmatas "Lennenbergas Emila ziemas grāmata", kurā Emīls sarīkoja Kathultā lielās dzīres un noķēra komandanti vilku bedrē. Pārrunājot izlasīto, mazie klausītāji piekrita, ka šoreiz Emīlam bija labie darbi, bet nedarbu nebija. Tuvojas taču Ziemassvētki! Paldies audzinātājiem un skolēniem par uzmanīgo klausīšanos un līdzdarbošanos radošajās aktivitātēs!

Ādažu bibliotēka

Saulrieta pasaku vakars Carnikavas bibliotēkā

Foto - Carnikavas bibliotēkas arhīvs

Ādažu novada pašvaldības Carnikavas bibliotēka uzsākusi jaunu pasākumu ciklu bērniem - "Pasaku vakari". Pasākums "Pasaku vakari" kļūst arvien populārāks. Esam lasījušas vairāku autoru pasakas, bet pašreiz aktuālas ir Mirdzas Bendrupes, Jāzepa Osmaņa un Margaritas Stārstes "Burtu pasakas". Uz "Saulrieta pasaku" ciklu sanāca tik daudz mazo lasītāju kopā ar māmiņām, tētiem un vecmāmiņām, ka, protams, mūsu mazā bibliotēka kļuva par šauru.

Veidojot šo jauno pasākumu ciklu, iedomājos, kas mūsdienīgam bērnam, kuram ir dotas visas viedieceres, varbūt ir nepieciešama vienkārša mūsu senču gudrība - bērniem lasīt priekšā pasakas.

Mums bija liels prieks par mazo lasītāju atsaucību. Viss ģeniālais ir vienkāršs! Nākošais pasākums "Ziemassvētku pasaku vakars ar pārsteigumu" 20. decembrī, plkst. 18.00. Gaidīsim ciemos!

Ilze Ezermale

Uz pasākumu "Nakts bibliotēkā" atskatoties

10. novembra vakarā Carnikavas bibliotēkā ar dziedātājas Antas Enģeles uzstāšanos iesākās "Nakts bibliotēkā". Šī gada tematika - "Pie jūras dzīve mana". Koncerta ievadā skanēja "Vecās Jūrnieku dziesmas". Skanēja vairākas ļoti populāras dziesmas, kā arī melodijas no "vecu jūrnieku" dziesmu pūra. Kā Anta pati teica, ka "devusies ekspedīcijā" pie vecajiem jūrniekiem.

Liels paldies Tautas nama "Ozolaine" kolēģēm par piedāvāto pasākuma vietu, kur spējam uzņemt visus interesus. Bibliotēkā vēl joprojām ir ļoti jauka izstāde "Putni", mākslinie-

ces Gunas Pastares - Zalcmanes zīmējumus. Apmeklētājiem tika dota iespēja tikt ar mākslinieci, uzdot jautājumus par putnu zīmēšanas tehniku, par idejām, kādus putnus zīmēt. Pasākuma atraktīvās daļas sākums - konkurss "Ko tu zini par Carnikavu?", lielākā daļa jautājumu ņemti no Ulda Silīņa grāmatas "Mēs esam carnikavieši". Pasākums notika Mārtiņos un Carnikavas folkloras kopa "Cēlāji" iesaistīja skatītājus miklu minēšanā, kā arī stāstīja pasakas un teikas, aicināja visus rotaļāties.

Ilze Ezermale

SEKO MUMS: facebook.com/adazilv @Adazu_novads instagram.com/adazilv/

www.adazunovads.lv

Pie Carnikavas bibliotēkas uzstādīts novadā pirmais bibliomāts jeb grāmatu pakomāts

Foto - Dārta Zalkalne

Novembrī pie Carnikavas bibliotēkas, Jūras ielā 1A, uzstādīts Ādažu novadā pirmais viedais grāmatu skapis jeb bibliomāts. Bibliomāta uzstādīšana dos iespēju carnikaviešiem ērti saņemt un nodot grāmatas un citus izdevumus ārpus bibliotēkas darba laika, jo pašapkalpošanās iekārta darbosies 24 stundas diennakti. Šāds pakalpojums ir pieprasīts Latvijas bibliotēkās, jo lasītājiem ir iespēja nodot un saņemt grāmatas bezkontakta ceļā sev vēlamā laikā. Bibliomāts darbojas pēc līdzīga principa kā pakomāti. Tagad ikviens Carnikavas bibliotēkā reģistrēts lasītājs elektroniskajā katalogā, pa tālruniem

67993181 un 20231042 vai e-pastu carnika.biblio@gmail.com varēs pasūtīt grāmatas vai citus iespieddarbus, bet bibliotekārs tos ievietos bibliomātā, savukārt lasītājs saņems izziņu ar bibliomāta durvju unikālu kodu. Bibliomāta iegāde tika īstenota ar Ādažu novada pašvaldības finansiālu atbalstu 5445 eiro apmērā. Bibliomāta piegādi un uzstādīšanu veica SIA "OG Baltics". Paredzams, ka nākotnē viedais grāmatu skapis piedzīvos vizuālas pārmaiņas, kļūstot krāsaināks. Bibliomāta iegādi plāno arī Ādažu bibliotēka.

Jānis Pārums

SEKO MUMS: facebook.com/adazilv @Adazu_novads instagram.com/adazilv/

www.adazunovads.lv

Avots: Ādažu Vēstis

Datums: Decembris, 2023

Sēlijas bibliotēkās veidos pilsoniskās līdzdalības atbalsta punktus

Kopienu sadarbības tīkls "Sēlijas salas" sadarbībā ar Latvijas Bibliotēkāju biedrības Sēlijas nodaļu Sēlijas bibliotēkās veidos pilsoniskās līdzdalības atbalsta punktus, kas nākotnē varētu kļūt par pamatu iedzīvotāju padomju izveidei lauku kopienās.

JĀNIS DZIMTAIS,
KOPIENU SADARBĪBAS TĪKLA
"SĒLIJAS SALAS" SABIEDRISKO
ATTIECĪBU UN TŪRISMA
SPECIĀLISTS

Vairākās pašvaldībās Latvijā ieviesta prakse veidot lauku bibliotēkas kā klientu centrus. No 2024. gada 1. janvāra arī Jēkabpils novada pašvaldības pakalpojumi tiek sniegti bibliotēkās, pārņemot pienākumus no līdzšinējiem pašvaldības klientu apkalpošanas speciālistiem pagastos.

Lauku bibliotēkām, esot tālu no administratīvā centra, ir cieša saikne ar vietējo kopienu un atšķirīgas darba metodes, salīdzinot ar pilsētu bibliotēkām. To apliecina vairākas "Sēlijas salu" kopienas, kuras iesaistījušās sadarbības tīklā tieši caur vietējās bibliotēkas darbinieku vēlmi līdzdarboties pilsoniskās līdzdalības procesos. Tāda ir Sunākstes bibliotēka Aizkraukles novadā, Rites bibliotēka Jēkabpils novadā, Kaplavas bibliotēka Krāslavas novadā u. c.

Šī gada laikā vietējās bibliotēkas Sēlijā tiks attīstītas kā atbalsta pun-

ŠĪ GADA LAIKĀ vietējās bibliotēkas Sēlijā tiks attīstītas kā atbalsta punkti un bibliotekāriem tiks nodotas prasmes un zināšanas iedzīvotāju padomju darbībā, nevalstisko organizāciju jomā, kā arī dialoga veidošanā ar pašvaldību.

Ivitas Vītolas-Volkas foto

kti un bibliotekāriem tiks nodotas prasmes un zināšanas iedzīvotāju padomju darbībā, nevalstisko organizāciju jomā, kā arī dialoga veidošanā ar pašvaldību. Apmācības notiks tiešsaistē katra mēneša pēdējā trešdienā no janvāra līdz aprīlim. Mācību noslēgumā bibliotēkām tiks izsniegti informatīvie plakāti, koncentrēti vēstot par dažādām līdzdalības iespējām.

Jau trešo gadu Skrudalienas pagasta Ilgu muižā norisināsies klātienē apmācības. Tajās tiksies esošo Sēlijas kopienu un nevalstisko organizāciju līderi, kuriem šogad pievienosies jauni dalībnieki no bibliotēku vidus. Mācībās no 1. līdz 3. martam pastiprināta uzmanība tiks veltīta iedzīvotāju padomju izveides iespējām, kas Sēlijā tā arī nav sākušas darboties.

Sadarbībā ar Latvijas Bibliotēkāju biedrības Sēlijas nodaļu septembrī gaidāms forums "Līdzdalības bibliotēkas Sēlijas salās".

Forumā pulcēsies gan bibliotekāri no visas Sēlijas, gan nevalstisko organizāciju biedri un pašvaldību speciālisti. Tajā tiks skaidrota bibliotēku iespēja būt par pilsoniskās līdzdalības centru savā kopienā. ♦

Avots: Staburags

Datums: 23-01-2024

Grāmata kā pirmās nepieciešamības prece

„Manā bērnībā un jaunībā grāmata bija ekskluzīva prece. Garās rindas pie grāmatveikaliem, lai iegādātos jaunāko publicēto grāmatu, ir viena no manām spilgtajām bērnības dienu atmiņām, tāpat kā pašas grāmatas – lasītas un pārlasītas vairākas reizes. Joprojām personīgajā arhīvā saglabājušās klades ar domām par izlasīto,” pārdomās par grāmatu ietekmi savā dzīvē dalās Eiropas Parlamenta (EP) deputāte DACE MELBĀRDE.

GRĀMATAS SPĒKS

„Kad 20. gadsimta 80. gadu vidū sāku pastiprināti interesēties par vēsturi, manās rokās nonāca tolaik Latvijā aizliegtais auglis – trimdas rakstnieka un vēsturnieka Ulda Ģērmaņa grāmata *Latviešu tautas piedzīvojumi*. Man kā zinātkāram pusaudzim tas bija kā zibens trieciens no skaidrām debesīm, kas būtiski ietekmēja turpmākās dzīves izvēles un vērtības.”

Pētījumi parāda, ka lasīšanai ir īpaša nozīme cilvēka attīstībā un labbūtībā visa mūža garumā. Tā būtiski uzlabo vārdu krājumu un veicina kognitīvo attīstību. Tā ir pamats citu zināšanu apguvei. Regulāra lasīšana arī samazina stresu, uzlabo veselību, tostarp palīdz mazināt demences attīstības risku. Raugoties Eiropas mērogā, grāma-

Foto: J. Deinats

tas palīdz izkopt Eiropas kultūru un valodu daudzveidību, veicina zināšanu apriti un kritisko domāšanu.

„Rakstītā vārda spēks ir neizmērāms. Pravietiskā Raiņa poēma *Daugava* Latvijas Neatkarības kara tranšējās iedvesmoja mūsu brīvības cīnītājus uzvarai. Poēmas daļa *Saule, Pērkons, Daugava* ir iegravēta mūsu DNS,” literatūras nozīmi plašākā sabiedrības noturības un saliedētības kontekstā uzsver D.Melbārde. „Mēs pieredzējām cenzūru okupācijas laikā, grāmatu kļūšanu par nacionālās pretošanās zīmi un pamatu demonstrācijām, tāpat literatūra trimdā saglabāja saikni ar latvietību.

DACE MELBĀRDE

- Strādā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejā
- Strādā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejā
- Strādā Drošības un aizsardzības apakškomitejā
- Pārstāv Eiropas Parlamenta lielāko politisko frakciju – Eiropas Tautas partijas grupu
- Latvijas jauno līderu programmas *Ar stiprām saknēm Latvijā un Eiropā* iniciatore un vadītāja
- Eiropas Mūžizglītības platformas vicepriekšsēdētāja

Ne velti totalitārie režīmi tik ļoti baidās no grāmatu spēka, ka tās aizliedz un dedzina.”

LASĪTPRASMES KRITUMS

Eiropā un citur pasaulē pētījumi norāda, ka kopumā cilvēku lasītprasme samazinās. Latvijā 6% bērnu 10–11 gadu vecumā vēl neprot lasīt. 15 gadu vecumā tikai 4% Latvijas skolēnu saprot garus tekstus un atšķir faktus no viedokļiem. Savukārt 23% vidēja garuma tekstā pat nespēj identificēt galveno domu.

„Viens no skaidrojumiem ir saistīts ar dzīvesveida un ieradumu maiņu. Informāciju vairāk meklējam sociālajos medijos un digitālajās platformās. Lasīšana lielā mērā ir jautājums par vērtību skalas un ģimenes piemēru: vai mājās grāmatām un lasīšanai ir nozīmīga vieta, vai vecākie ģimenes locekļi kopā ar bērniem lasa, tāpat vai grāmata ir ierasta dāvana,” secina D.Melbārde.

RESTARTS LASĪŠANAI

„Grāmatas ir jāatzīst par pirmās nepieciešamības precēm,” situācijas nopietnību uzsver D.Melbārde. Šāds aicinājums pagājušajā gadā iekļauts EP rezolūcijā par Eiropas grāmatniecības nākotni. „Eiropas Savienībā šai nozarei īstenojam vairākas atbalsta iniciatīvas. Programma *Radošā Eiropa* atbalstījusi vairāk nekā 2700 grāmatu tulkošanu dažādās Eiropas valodās. Eiropas Savienības Literatūras balva izceļ mūsdienu daiļliteratūru. Pagājušajā gadā sarīkojām pirmo Eiropas autoru dienu, kurā autori tiek ar bērniem un jauniešiem skolās,” norāda D.Melbārde. „Taču ar to nepietiek. Mums jādomā par radošiem risinājumiem, kā aizsniegt tos bērnus, kas mājās nelsa. EP ir rosinājis Pirmās grāmatas programmu, kas ikvienam bērnam nodrošina pirmo grāmatu un bibliotēkas karti. Aicinām arī veidot lasīšanas vēstnieku tīklu, veicināšanas kampaņās iesaistot

populārus cilvēkus.”

D.Melbārde ļoti pozitīvi vērtē šogad plānoto plašās sabiedrības iesaistes kustību *Restarts lasīšanai*, ko sākusī Latvijas Nacionālā bibliotēka kopā ar sadarbības partneriem. Arī *Bērnu žūrija* ir izcils šīs bibliotēkas darbības piemērs.

TREŠAIS TĒVA DĒLS – 3TD.LV E-GRĀMATU BIBLIOTĒKA

„Grāmatniecības prognozes vēsta, ka e-grāmatu lietojums pieaugs. Tāpēc ar prieku esmu uzņēmusies tiešsaistes bibliotēkas *3td.lv* vēstnieces pienākumus, jo tā ļauj bez maksas lasīt e-grāmatas mobilajā ierīcē vai datorā,” stāsta D.Melbārde. Kopā ar Kultūras informāciju sistēmas centru diskusijās Latvijas novados šogad svinam *3td.lv* piecu gadu jubileju.

„Manuprāt, tas ir izcils rīks mobiliem cilvēkiem un arī mūsu tautiešiem ārvalstīs,” uzskata D.Melbārde, piebilstot, ka „iespējām lasīt grāmatas dažādos formātos jābūt savstarpēji papildinošām, jo galvenais mērķis ir lasītprasme un lasītprīeks.”

Avots: Kurzemnieks

Datums: 26-01-2024

Garkalnes bibliotēkā noslēgusies akcija “Vairojot sirds siltumu”

Vairojot sirds siltumu, jaunieši Garkalnē vientuļajiem senioriem sarūpēja pašdarinātas Ziemassvētku apsveikumu kartītes. Visu decembra mēnesi Garkalnes bibliotēkā Ziemassvētku rūķi čakli strādāja, lai sarūpētu sirdssiltus Ziemassvētku apsveikumus mūsu senioriem.

Sadarbībā ar Sociālo dienestu novadā un novada klientu apkalpošanas

centriem **tika nosūtīti 263 apsveikumi** uz vairākiem pansionātiem, kuros mīt Ropažu novada seniori. Ikviens apsveikums tikai veidots ar mīlestību, ikkatrā apsveikumā tika ielikta daļiņa sirds siltuma...

Priecīgus svētkus ir pelnījis ikviens! Lai gaiši...

**Jaunieši Garkalnē kopā ar JLS
Žaklīnu Frickausu**

Avots: Tēvzemīte

Datums: 12-01-2024

60 apmeklētāju «Dalās priekā»

LIENE KAINAIZE,
Ciemupes bibliotēkas
vadītāja

Ciemupes bibliotēkas lasītāju kluba «Dalās priekā» pirmā tikšanās jaunajā gadā notika 15. janvārī. Skatot pagājušā gada statistiku, tikāmies 8 reizes, tika ieteiktas 35 grāmatas un 60 apmeklētāju dalījās priekā.

2023. gada čaklākās Ciemupes bibliotēkas lasītājas Mudites (121 grāmata) iedvesmota, aicināju iesaistīties lasīšanas izaicinājumā un atzīmēt gada laikā izpildītos kritērijus (grāmata, kas publicēta pirms 100 gadiem; vismaz 500 lapaspusšu bieza grāmata; grāmata, kuru sarakstījis kāds jaunāks par tevi; u. c.).

Iznācis raidieraksts par lasītāju klubu tēmu – «Pie dzīvot lappuses» – «Grāmatu klubu noslēpumos», par to, cik dažādi tie ir, kādi nosacījumi, kā dibināt un kur meklēt, ja ir vēlme kļūt par dalībnieku. Raidieraksta autore ir talantīgā bibliotekāre Aija Bremšmite no Ogres Centrālās bibliotēkas.

Māra iesaka R. Šarma grāmatu «Mūks, kurš pārdeva savu «Ferrari»». Piekrit visam teiktajam, tikai vēlējās noskaidrot no tām dalībniecēm, kas lasījušas, vai viņas kaut ko tiešām ievieš dzīvē un ievēro. Grāmata ļoti laba, bet atzīst, ka vakarā iedomātais dienas plāns izzūd, jo no rīta vairs neko no tā negribas darīt. Bet, kad kaut kas ir jādara obligāti, tad

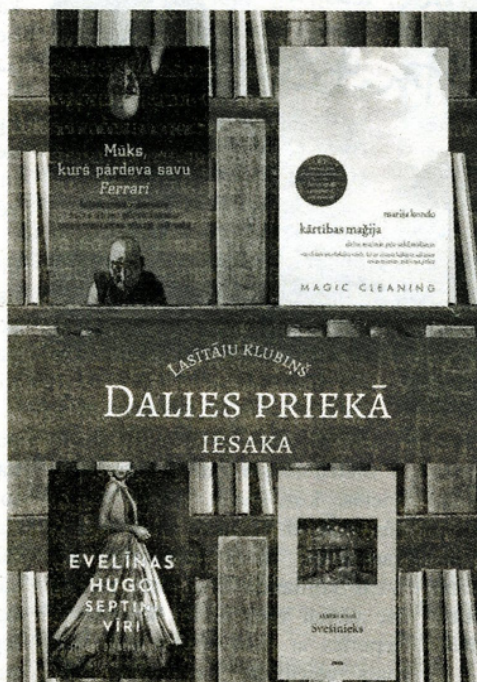
spēj saņemties, piemēram: vingro jau 8 gadus, bet atzīst, ka lielu prieku tas nesagādā. Turpinājās saruna par veselīgu dzīvesveidu, un Rasma ieteica, kā uzlabot sportošanas pieredzi – lietojot trenāžieri, skatīties filmu, un, kad treniņš beidzies, arī filmu izslēgt un turpināt skatīties tikai vingrošanas laikā. Ja esot lauza gūža, ir jāskatās video, kur cilvēki vai dzīvnieki staigā, jo smadzeņu spoguļneironi to atkārtoti un ir ātrāka atlabšana.

parāda, ka var būt arī savādāk, cilvēki ir dažādi. Romāna vidū notiek kas negaidīts, bet arī bez visa tā patīkami lasīt par ikdienas dzīvi un karstu dienu pie jūras. Iesaka tiem, kam nepatīk biezās grāmatas, bet grib sākt iepazīt klasikas darbus.

Kādā brīdī sarunas aizvirzījās uz tēmu – kārtība. Rasma ieteica M. Kondo grāmatu «Kārtības maģija», jo arī pašai esot grūti atbrīvoties no nevajadzīgām lietām, uzturēt kārtību, bet šī grāmata devusi praktiskus, izpildāmus padomus, kā rīkoties, un dažus no tiem viņa ievēro joprojām. Atvilktnēs un plauktos ievietot daleņus, lai lietas nesajaucas, un palagi ir jāloka un jāglabā tā, lai audums var elpot. Mārai piekrita arī citas dalībnieces – ja vairāk nekā 5 gadus apģērbs nav vilkts, tad droši no tā var atbrīvoties. Visas dalībnieces ir izmantojušas tekstila nodošanas urnas un priecājas, ka materiāls noderēs citiem vai tiks pārstrādāts.

Madara iesaka T. Dženkinsas-Rīdas romānu «Evelīnas Hugo septiņi vīri». Tā galveno varoni intervē un lūdz pastāstīt par vīriešiem, ko mīlējusi. Intriga rodas tad, kad jautā, kura bija viņas dzīves lielā mīlestība. Lasot romānu, sāk šķist, ka uz vāka ir attēlota M. Monro. Madara brīdina, ka romānā ir strīdīgas tēmas.

Nākamā tikšanās reize 5. februārī, lasītāju klubu apmeklēs viesis. ●

Liene iesaka A. Kamī «Svešinieku». Romāna pirmās rindiņas jau kļuvušas par klasiku, tās pārsteidz un raksturo galveno varoni. Viņš neiesaistās un neizjūt emocijas kā pārējā sabiedrība,

Avots: Ogres Vēstis Visiem

Datums: 26-01-2024

«Te bagāta esmu...»

Rojā atzīmē dzejnieces un rakstnieces Dzintras Žuravskas jubileju

Baltā, saltā sestdienas pēcpusdienā Rojas pagasta bibliotēka ielūdza interesentus uz šī gada pirmo nozīmīgo pasākumu. 13. janvārī tika atzīmēta dzejnieces un rakstnieces Dzintras Žuravskas 85 gadu jubileja.

Pasākums noritēja brīnišķīgā gaisotnē. Svinību iesākumā sveicienus jubilārei bija sarūpējuši Latvijas Neredzīgo biedrības Ventspils teritoriālā organizācija (jubilāre ir šīs organizācijas biedre). Muzikālus priekšnesumus ģitāras pavadījumā izpildīja Elvijs Gruzītis, apsveikuma vārdus teica Sarmīte Barovska no floristikas darbnīcas «Ziedu māja». Dzintras Žuravskas talanta cienītāji un draugi sveica gaviļnieci ar ziediem, veltīja viņai pateicības vārdus par lielo devumu literatūras jomā. Emocionālu apsveikumu izteica sveicēja, kuras atmiņas viņās no laika, kad abas saistījušas kopīgas darba gaitas no divdesmit gadu vecuma. Apsveikumi bija sagatavoti gan dzejā, gan dziesmās.

Rojas bibliotēkas kolektīvs bija sagatavojis muzikāli literāru kompozīciju «Dedz saule vakara

Vidū — jubilāre Dzintra Žuravska.

Publicitātes foto

ugunis atmiņu rūtīs». Tika runāta gaviļnieces dzeja un lasītas esejas. Literāro daļu papildināja un bagātināja Edgara Ziņģes brīnišķīgā vijolspēle. Pasākuma noslēgumā pacilātā gaisotnē tika kopīgi nodziedāta vēlējuma dziesma jubilārei «Daudz baltu dieniņu...» un jubilāre pateicās klātesošajiem par apsveikumiem un sirsnīgo kopā būšanu viņai tik svarīgajā dienā, bibliotekārēm par labi noorganizētajām svinībām.

«...kā veldze no akas, ko krūzē sev leju,

Te bagāta esmu, te lepna es eju.

Pēc gadiem, kad dzirdēšu: dze-
guze zvana, —

Es domīgi teikšu — man visa
bij gana.»

Vakara izskaņā ar jubilāri kopīgi nofotografējāmies, ar klātesošajiem dalījāmies iespaidos, ka šī ir bijusi liela goda diena mums visiem.

Inese Priede,
pasākuma apmeklētāja

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 19-01-2024

Sandra kolekcionē savas uzvārda māšas un rūķus

Līdz janvāra beigām Puikules bibliotēkā skatāma plaša izstāde *Pūce, pūce, lielcekule*, kuras centrā atrodas pūce. Tās autore ir Pāles pagasta iedzīvotāja **Sandra PŪCĪTE**. To, cik apjomīgajā kolekcijā vienību, viņa nav skaitījusi, taču pieļauj, ka vairāki simti varētu būt. Šie putni redzami dažādos sadzīves un dizaina priekšmetos. Kolekcija tapusi vairākos gadu desmitos un turpina papildināties. Patlaban sarunbiedre sākusī veidot arī dimanta mozaikas-glezniņas. Protams, galvenie tēli tajās ir pūcītes.

Zināms pamudinājums pūču kolekcijas veidošanai ir Sandras uzvārds, kurā viņa pārgājusi pirms vairāk nekā 40 gadiem. Pirmo priekšmetu – dekoratīvu pūcītes figūriņu – viņai savulaik uzdāvinājusi laba draudzene Inga. – *Sāku kolekcionēt palēnām, it kā netišām. Pie kamīna tapa plauktiņš, un uz tā vajadzēja kaut ko uzlikt. Pa vienai vien draugi un paziņas dāvināja pūcītes. Pati arī šo to nopirku*, – stāsta S. Pūcīte. Tiesa, ne tikai uzvārds viņu vieno ar apjomīgo kolekciju, bet arī pati cēlā putna būtība. Pūce simbolizē gudrību, inteliģenci. – *Visu apzināto mūžu esmu strādājusi pedagogijā. Man ļoti patīk mācīties un pilnveidoties. Domāju – iekšējais saturs atbilst uzvārdam*, – teic Pāles pagasta iedzīvotāja un piebilst, ka viņas ģimenē visiem raksturīga virzība uz priekšu, attīstība, kā arī katra paša un zināšanu pilnveide. S. Pūcīte izaudzinājusi Gati un Baibu, kuri viņu iecēluši Gustava, Gabriēlas un Telmas vecmāmiņas godā. Bērni mērķtiecīgi atraduši savu vietu dzīvē – sarunbiedres dēls strādā banku sektorā, bet meita ir ārste ginekoloģe. Starp citu, mammas aizraušanas ar pūcītēm turpina arī Baiba.

Sandras krājumā ir gan dekoratīvas figūras, gan sadzīvē izmantojami priekšmeti ar pūču tematiku, piemēram, puķu podi, tāpat rotas, šalles. Gana daudz ir arī dažāda lieluma dārza dekoru šo putnu veidolā. Kas pa ziemu nav atstājami laukā, vietu atrod lielajā verandā. Nupat sarunbiedre sākusī veidot dimanta mozaikas-glezniņas ar iecienītajiem putniem. Sarunas brīdī viņa bija pieķērusies otram šādam darbam: – *Tā ir ļoti jauka nodarbe, kas nomierina, mazina ikdienas raizes. Tāda kā terapija. Tas, protams, ir darbietilpīgi, prasa lielu koncen-*

Dažas pūcīšu
figūriņas
no Puikules
bibliotēkā
skatāmās
kolekcijas,
kuras autore ir
Pāles pagasta
iedzīvotāja
Sandra Pūcīte

trēšanos un pacietību, bet ievēl tādā kā azartā. Iesaku visiem pamēģināt to darīt.

Jāteic, Sandras plašo pagalmu un mājas apkārtni ar tuvīno mežu iecienījuši arī īstie pūčveidīgie, tostarp mazākās pūcītes – apodziņi. – *Mums te ir ļoti skaista daba un redzam dažādus dzīvniekus. Apkārtņē esam izvietojusi arī būri meža pūcēm. Ap māju aug padzīvē ozolu, tuvumā arī lielas egles, un šiem putniem, cik zinu, tā patīk. Šogad mūsu būrī tai nebija mazuļu, bet citus gadus meža pūce ir izvedusi savu perējumu*, – novērotajā dalās sarunbiedre.

Palēnām S. Pūcīte izveidojusi vēl vienu – senatnīgu keramikas rūķu – kolekciju. Pāris kastu ar tiem jau sakrātas. Ik gadu, gatavojoties Ziemassvētkiem, Sandra tos izkārtu pa māju. Līdz ar svētku eglīti tie rada vajadzīgo noskaņu, iepriecina gan pašu, gan par tiem priecājas arī jau mazliet paaugušies mazbērni. Pēc svētkiem gan rūķi tiek likti gulēt un gaida nākamās ziemas saulgriežus. Kopā ar ģimeni tiek pavadīti gan Ziemassvētki, gan citi notikumi, visi kopā sapulcējas bieži. Sarunbiedre teic, ka, ciemojoties citam pie cita, izveidojies tāds kā trīsstūris – Pāle, Sigulda un Mārupe. Laiku kopā ar mazbērniem Sandra ļoti izbauda.

Pati Sandra patlaban ir skolotāja-logo-pēde Staiceles pamatskolā (iepriekš arī vietējā bērnudārzā). Sākotnēji 20 gadu viņa bija metodiķe toreizējā Skolēnu jaunrades namā Limbažos, strādājusi gan vietējā vakarskolā, gan pēc tam Pāles pamatskolā. Visur bijuši lieliski kolēģi un katra darbavieta devusi nenovērtējamu pieredzi. Vienmēr viņa apguvusi kaut ko jaunu un papildinājusi savas prasmes un zināšanas. – *Man daudz ko patīk darīt*, – teic S. Pūcīte, atklājot, ka viņa pati mājās cep arī maizi – gan saldskābos, gan saldus kukuliņus, pēc vajadzības pievienojot dažādas sēklas vai pašas gatavotas cidoniju, rabarberu sukādes, kaltētas dzērvenes. Viņa pārbaudījusi, ka maizes cepšanai vislabākie ir vietējās z.s. *Jumpravdzirnavas* maltie kvieši un rudzu rupjie milti (ņemti puse uz pusi). Process, kamēr mīklu iejauc, uzraudzē un izcep, gan ir ilgs, taču maize iznāk ļoti garšīga. Ar savu veikumu Sandra tuvos cilvēkus iepriecina kādās jubilejās vai tāpat vien. – *Jo būsi labestīgāks un dosi citiem, jo arī tev tiks dots*, – stāstot par ģimenes atsaukšanos labdarībai, teic S. Pūcīte.

Līga LIEPIŅA
Ingas INDRIKSONES foto

Avots: Auseklis

Datums: 24-01-2024